

Andrea Čepiššáková: Sanctae Familiae, 2011

Tlač a kresba na plátne

Slovo advent je odvodené z latinského adventus, čo znamená príchod. Začína sa štyri nedele pred sviatkom narodenia Ježiša Krista a predstavuje začiatok liturgického roka. Advent ako prípravné obdobie spojené s radostným očakávaním príchodu Krista na svet sa začal v Cirkvi sláviť v 4. storočí. V 6. storočí pápež Gregor Veľký určil počet adventných nediel na štyri.

Advent je teda prípravným obdobím, časom, ktorý nás každý rok pozýva kopäťovnému a novému, hlbšiemu uvedomeniu si významu príchodu Spasiteľa na svet, čo je základným a najhlbším významom slávenia Vianoc. Každá z adventných nediel má svoju symboliku, ktorá nám môže pomôcť v prehĺbení prežívania tejto radostnej udalosti. Prvá nedeľa nás pozýva k bdlosti, druhá k pokániu, tretia symbolizuje radosť a štvrtá narodenie Ježiša. Pre obdobie adventu je typická fialová liturgická farba, ktorú v tretiu adventnú nedeľu nahrádza ružová.

Obraz Andrei Čepiššákovovej predstavuje Svätú rodinu prostredníctvom symbolu súhvezdia. K existujúcim osemdesiatim ôsmim súhvezdiami vo vesmíre pridáva nové v podobe domu, ktorý predstavuje súdržnosť, jednotu a lásku každej rodiny, ktorej je Svätá rodina predobrazom a vzorom. Na ticho a tajomstvo vianočnej noci, ako aj na jej transcendentný a kozmický rozmer poukazuje žiara kométy. Napriek tomu, že obraz Svätú rodinu nezobrazuje prostredníctvom klasickej ikonografie, zachytáva niečo podstatné z vianočného tajomstva a môže prispieť k našej osobnej tichej meditácii o udalosti, keď sa Boh stal človekom, aby sme sa mohli stať Božími deťmi.

Mnohé Vaše diela – keramické plastiky, inštalácie, maľby a kresby – sú výrazne autobiografické, vychádzajú z Vašich osobných zážitkov a skúseností. Duchovnosť je v nich čitateľná ako prirodzená súčasť Vášho života. Aké úvahy Vás viedli k stvárneniu Svätej rodiny ako nového súhvezdia, ktoré tým ostatným dominuje?

„Spomínam si na chvíle, keď sme ako deti zavše navštívili tetu Jozefínu v planetáriu. V úplnej tme, usadení v koženkových kreslách, sme so zatajeným dychom pozorovali východ a západ slnka odohrávajúc sa v priebehu jedenej hodiny. V tichu vlastnej duše sme si opakovali mená hviezd a súhvezdí, ich príbehy a tajomstvá. Asi s takou bážňou a zatajeným dychom pozorovali hviezdy a oblohu aj predkresťanské kultúry. Spájali hviezdy do súhvezdí a snažili sa oblohu trocha „poľudštiť“, možno práve z ťaživého pocitu neznáma a strachu. Príchodom Krista sa však mení vzťah človeka a vesmíru. Boh ho napĺňa a presahuje. Svojou láskou vládne nielen zemi, ale aj hviezdám a všetkému nepoznanému, čo nás obklopuje.“

V ťažkých situáciách si asi najviac uvedomujem svoju zraniteľnosť a krehkosť v takomto priestore nekonečna. Človek hľadá pevný bod, istotu a teplo. Upína zrak smerom hore a hľadá odpovede, podobne ako v detstve. Milujúca rodina je odpoveďou a pevným bodom. Je hviezdou dávajúcou svetlo v tmách. Novým súhvezdím Sanctae Familiae som chcela vytvoriť akési pomyselné spojenie medzi detstvom a dospelosťou. Vytvoriť symbol, ktorý by bol zrozumiteľný a čitateľný aj dieťaťu. Domom ako symbolom chcem osláviť svätosť každej rodiny, cez ktorú pokračuje život z generácie na generáciu. Sanctae Familiae chce byť jasným, viditeľným znakom na oblohe a všetkým pripomínať význam rodiny, a to nielen v čase Vianoc.“

Andrea Čepiššáková (*1973 Stará Ľubovňa, cepissakova@gmail.com, www.andreacepissakova.sk) študovala keramiku na Hochschule für Angewandte Kunst vo Viedni a na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave (doc. Ivica Langerová-Vidrová). Reflexia kresťanstva má v jej tvorbe výrazné zastúpenie. Odráža autorkine osobné prežívanie vonkajšieho i vnútorného sveta, je poznačená aj jej pobytom v Latinskej Amerike. Je autorkou riešenia sakrálneho priestoru v saleziánskom kostole Jána Bosca v Prešove. Žije a tvorí v Košiciach.

„Pravé svetlo, ktoré osvecuje každého človeka, prišlo na svet.“ (Jn 1,9)